

GAME ON

Elevhefte om digital dømmekraft i spill
(læringsressurs for 4.-7.trinn)

INNHold

	Side
1. Spill – til glede og lek	3
2. Aldersgrenser – passer dette spillet for meg?	5
3. Tiden flyr når man har det gøy	8
4. Spillavtalen	10
5. Spill er ikke alltid gratis	11
6. Det var ikke hyggelig sagt	12
7. Ekstraoppgaver	13

Spill er gøy. Man kan være kreativ og bygge spennende ting, møte venner, oppleve fine historier og hygge seg med fart og moro. Men noen spill har innhold som kan være skummelt eller ekkelt. Når man spiller på nett kan man få stygge kommentarer. Det kan også gå mye tid i spill hvis man blir så «hekta» at det blir vanskelig å skru av spillet.

I dette elevheftet får du jobbe med noen fakta, oppgaver og spørsmål rundt disse temaene. Du kan tenke over hva som er bra, men også det som kan være mindre bra med spill.

Her kan du også jobbe med å utvikle din egen digitale dømmekraft. Digital dømmekraft handler om nettvett og det å ta gode og smarte valg slik at spill blir en så positiv opplevelse som mulig.

Med vennlig hilsen fra oss i Barnevakten

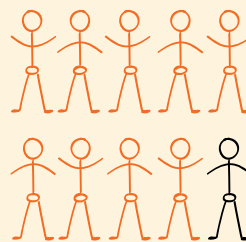

1. SPILL – TIL GLEDE OG LEK

Visste du at?

Nesten 9 av 10 barn spiller. Barn forteller at spill er bra fordi:

- Gaming gjør at man blir flinkere i engelsk
- Å spille er sosialt
- Man kan lære mye av spill
- Gaming er en fin måte å oppleve historier på

(Kilde: Barn og Medier, 2020)

Hva mener du?

Dette synes jeg er bra med dataspill

1.

2.

3.

Dette synes jeg kan være dumt med dataspill

1.

2.

3.

Fem spill jeg spiller akkurat nå

1.

2.

3.

4.

5.

Oppgave: Lag en spillanmeldelse

I en spillanmeldelse skal det komme frem hva som er bra og hva som ikke er så bra med et spill. Her er det din mening som teller. Jo mer din mening kommer frem, jo lettere er det for andre å vite om dette er et spill de bør velge eller ikke.

Navn på spillet: _____

Anbefalt aldersgrense: _____

Sjanger: _____

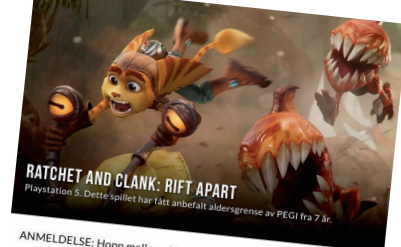
Dette handler spillet om: _____

Beskriv hovedpersonen i spillet: _____

Dette synes jeg er bra med spillet (her kan du for eksempel nevne grafikk, hva som gjør spillet gøy, osv.):

Dette kunne ha vært bedre med spillet: _____

Terningkast (tegn inn prikker):

RATCHET AND CLANK: RIFT APART
Playstation 5. Dette spillet har fått anbefalt aldersgrense av PEGI fra 7 år.

14.06.2021 | Av Kjetil Munthe

Det var før årsskiftet at Sony's nye konsoll, **Playstation 5**, nådde dagens lys. Fortsatt er det relativt få konsolleksklusive-spill bortsett fra tillegget med **Ratchet and Clank: Rift Apart**, **Ratchet** og noen titler til. Så for de som ennå sitter på PlayStation 4, er det liten grunn til å bytte over helt ennå.

Helte-duoen Ratchet og Clank er allikevel vel verdt å oppleve for de som skulle være så heldige å eie den nyeste spillkonsollen. Her får man levert et action-eventyr med norske stemmeskuespillere, animasjoner på toonivå og enklellende spillmekanikk.

2. ALDERSGRENSER – PASSER DETTE SPILLET FOR MEG?

PEGI-merkene:

Visste du at?

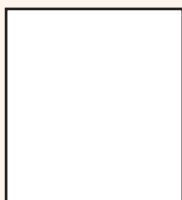
- Nesten alle spill får en aldersgrense gjennom et europeisk system som heter PEGI. Apple (iPhone og iPad) har en annen måte å sette aldersgrenser på. Derfor kan samme spill ha to forskjellige aldersgrenser.
- For eksempel så har Minecraft fått 9 år i App Store (Apple) og 7 år i Google Play (Google)
- Aldersgrenser er anbefalinger og ikke en lov som må følges på samme måte som man må være 18 år for å kjøre bil for eksempel.
- Aldersgrensen sier allikevel noe om hvem ekspertene mener at spillet passer for. Aldersgrensen viser også at det kan være innhold i spillet som er skummelt, ekkelt, voldelig eller andre ting man bør være obs på. Det kan være lurt å avtale med foreldrene hva slags spill man skal få lov til å spille.
- PC og konsollspill får en aldersgrense fra PEGI som kan være 3, 7, 12, 16 og 18 år. Etter aldersgrensen er det som regel ett eller flere symboler som forklarer hva spillet kan inneholde.
- I tillegg til aldersgrensen i app-butikken kan de som lager spillet sette enda en aldersgrense i vilkårene. Vilrårene, eller «terms of service» som det heter på engelsk, kan best forklares som en avtale mellom den som har laget spillet og den som spiller.

Hva er aldersgrensen på noen av spillene du spiller?

	Spilletts tittel	Anbefalt aldersgrense
1		
2		
3		
4		
5		

Hva betyr merkingen?

Sett strek mellom innholdsmerkingen (PEGI) og forklaringen som hører til.

Mobbing

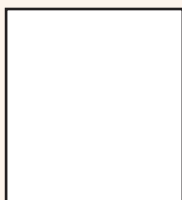
Narkotika

Pengespill/
gambling

Kjøp i spill

Vold

Frykt

Grovt språk

Seksuelt
innhold

Visste du at?

- Rundt halvparten av alle barn mellom 9 og 18 år som spiller har spilt spill med aldersgrense 18 år.
- FNs barnekonvensjon sier at barn har rett til å bruke medier, for eksempel TV, nyheter og internett. Samtidig har barn rett til å være beskyttet fra det som kan være skadelig. Denne oppgaven er det de voksne som må ta hovedansvar for når barn er under 18 år.
- Derfor er det viktig at du og foreldrene dine snakker sammen om aldersgrenser og hva du skal få lov til å spille.
- Og får du lov til å spille spill med høy aldersgrense er det fortsatt lurt å se på innholdsmerkene og tenke over om dette spillet er for deg eller ikke. Husk at det kan være forskjeller mellom spill selv om de har fått samme aldersgrense, og det kan være ting du synes er skummelt eller reagerer på.
- Får du lov til å spille et spill som vennene dine ikke får lov til? Kanskje kan det være lurt å legge dette bort litt når du får besøk og heller velge noe annet som alle får lov til å spille.

(Kilde: Barn og Medier, 2020/UNICEF)

Tenkeoppgave

Er det viktig å følge aldersgrensen på spill? Hvorfor, eller hvorfor ikke? Begrunn svaret ditt.

3. TIDEN FLYR NÅR MAN HAR DET GØY

Visste du at?

- Man kan bli så hekta på spill at man glemmer tiden. Ja, timene går fort når man har det gøy. Noen ganger er det vanskelig å skru av skjermen fordi man er midt oppi noe spennende, eller fordi vennene fortsatt er online selv om du må skru av.

- Nesten 4 av 10 barn sier at de bruker mye tid på gaming.

- 1 av 5 foreldre sier også at de ofte er uenige med barna om tiden brukt på spill.

(Kilde: Barn og Medier, 2020 / Foreldre og medier 2020)

Tenkeoppgave

Hvor mye tid bruker du på spill i løpet av en dag?

Er det vanskelig å stoppe å spille? Hvorfor/hvorfor ikke?

Spør noen av vennene dine. Hvor mye tid bruker de på spill?

Illustrasjon: GoodStudio / Shutterstock.com

Hjemmelektse: Lag en plan for spilletiden

Disse oppgavene kan du gjøre hjemme sammen med foreldrene dine. Lag en liste med ting du vanligvis pleier å gjøre i løpet av en dag (for eksempel: skole, lekser, søvn, trening, lufte hunden, møte venner). Når kan det passe å ha spilletid?

Klokkeslett	Hverdager (mandag til fredag)	Klokkeslett	Helg (lørdag og søndag)
	Leggetid		Leggetid

Dette er smart å gjøre før jeg kan sette meg ned og spille.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4. SPILLAVTALEN

Her kan du og foreldrene dine bli enige om noen regler for spillingen.

Så mye skal jeg få lov til å spille: _____

(For eksempel et fast antall timer per dag, at spillingen kan foregå mellom visse klokkeslett og dager. Dere kan også bruke skjemaet under)

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag

Skal jeg få bruke penger på å kjøpe ting i spill (skins, lootboxes osv.)?

Ja	Nei

Så mye penger kan jeg bruke på spill i måneden/uken: _____

Andre regler:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Dette må foreldrene mine gjøre for at jeg skal ha det bra med spillingen min:

Konsekvenser hvis spillreglene blir brutt: _____

Belønning hvis reglene blir holdt: _____

Signatur barn	Signatur foreldre

5. SPILL ER IKKE ALLTID GRATIS

Illustrasjon: Draka Vector Studio / Shutterstock.com

Visste du at?

- Mange spill er gratis å laste ned, men så kan man kjøpe ting for ekte penger. Noe av det man kjøper gir deg fordeler slik at du vinner lettere, andre ting får spillfiguren til å se «kulere» ut.
 - Nesten 6 av 10 barn har kjøpt noe i spill for ekte penger
 - Nesten 4 av 10 spurte ikke foreldrene om lov sist gang de kjøpte noe
- De som lager spill kan tjene millioner på at barn og voksne kjøper ting. Spillene gjør det ofte veldig fristende å bruke ekte penger i spill, og man kan bli fristet til å kjøpe det som venner har. Noen spill maser også om kjøp, for eksempel med reklame, belønninger eller at man ikke kommer videre i spillet uten å bruke ekte penger.

Har du spilt spill der man kan bruke ekte penger? Nevn noen eksempler på spill og ting du har kjøpt:

1. _____
2. _____
3. _____

Er det bra eller dumt at man kan kjøpe ting i spill for ekte penger? Forklar hvorfor.

6. DET VAR IKKE HYGGELIG SAGT!

Illustrasjon: Qualit Design / Shutterstock.com

Visste du at?

- Nesten 1 av 10 barn sier at de får mange stygge kommentarer i spill. Kanskje har du opplevd dette selv, at noen har sagt eller skrevet noe dumt til deg, eller at du selv har gjort det mot andre.
- Spill kan være sosialt når man spiller med venner. Men mye av det vi sier til hverandre forstår vi ved å se ansiktet og høre stemmene. For eksempel om noe sies med smil, eller omvendt, med en hissig tone og et misfornøyd ansiktuttrykk.
- Skriver man i chat: «din tulling» kan det forstås som at man er litt morsom og tullete. Men den kan også bety at man er irritert eller sint på den andre personen.

På samme måte som man har skole- og klasseregler, kan man ha spilleregler. Lag noen gode regler for hvordan man bør oppføre seg mot hverandre i spill.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Og hva kan man gjøre dersom noen oppfører seg ufint i spill?

7. EKSTRAOPPGAVER

Hva har du lært? Her får du noen ekstra oppgaver helt til slutt.

Fakta eller fleip

Kryss av på riktig.

Fakta	Fleip	
		Noen barn mener at man kan lære engelsk av å spille dataspill
		Omtrent 2 av 10 barn spiller dataspill
		Barn må følge aldersgrensen på spill fordi det er en lov som sier det
		Dette ikonet betyr at man kan kjøpe ting i spill for ekte penger
		Nesten 4 av 10 barn sier at de bruker mye tid på spilling
		Det er lurt å lage en avtale med foreldrene om spilletid
		Nesten alle barn sier at de får mange stygge kommentarer i spill

Bare på gøy

Hvor mange av spillord finner du? Ordene er gjemt vannrett, loddrett og på kryss.

Ordene du kan finne:

ALDERSGRENSE
CHAT
FIFA
FORTNITE
GAMING

LOOTBOX
MARIO
MINECRAFT
PEGI
PLAYSTATION

ROBLOX
SPILLETID
SWITCH
XBOX

Illustrasjon: Iconic Bestiary / Shutterstock.com